

ди.

Отже, існують різні підстави для вибору тематики проекту, але увесь період від підготовки проекту до його захисту підпорядкований наступним ідеям: головне не кількісні характеристики знань, придбаних студентами у коледжі, а вміння використовувати їх у конкретній ситуації; важливо правильно підпорядкувати зміст навчання вирішенню практичних проблем, що відповідають підготовці й інтересам студентів.

Сучасна тематика навчальних проектів з хімії над якими працюють студенти коледжу: хімічні речовини навколо нас; географія хімічних назв; медичні полімери; антропогенні джерела важких металів; хімічні речовини в парфумерії та косметиці.

Працюючи над даною проблемою на заняттях з хімії та в позааурочний час ми прийшли до висновку, що метод проектів стимулює самостійну пізнавальну діяльність студентів, розвиває творче мислення, формує мотивацію майбутньої професійної діяльності.

Література

1. Лосєва Н.М. Самореалізація викладача: теоретичний аспект. Монографія. / Н.М. Лосєва. – Д.: ДонНУ, 2007. – 387с.
2. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посібник / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко; за ред. О.І. Пометун. – К.: Вид-во А.С.К., 2003. – 192 с.
3. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т.І. Туркот. – К.: Кондор, 2011. – 628 с.
4. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук; ред. В.Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФІЛЬНОЇ ТА ДО ПРОФІЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Супруненко І.М. (м. Полтава, Україна)

Розвиток світового і, зокрема, європейського освітнього простору об'єктивно потребує від української школи адекватної реакції на процеси реформування загальної середньої школи, що відбуваються у провідних країнах світу. Загальною тенденцією розвитку старшої профільної школи є її орієнтація на широкую диференціацію, варіативність, багатопрофільність, інтеграцію загальної і допрофесійної освіти.

Диференціація – одна з ключових проблем організації сучасної школи. Різні і навіть протилежні погляди на ідею диференційованого навчання певною мірою відображають дві діалектично протилежні тенденції у розвитку сучасної науки, виробництва і освіти. Одна з них – інтеграція, яка зумовлена об'єктивними процесами взаємозв'язку і взаємозалежності різних наукових дисциплін, що потребує від кваліфікованого працівника широкої загальної культури й обізнаності у багатьох суміжних галузях.

Більшість педагогів світу є прихильниками саме цієї тенденції, про що свідчить той факт, що диференціація навчання є одним із основних організаційних принципів середньої загальноосвітньої школи зарубіжжя впродовж багатьох десятиліть.

Початковий етап диференціації починається в старших класах неповної середньої школи, де вона має попередній, орієнтовний характер. На старшому ступені середньої школи у більшості країн світу здійснюється профільна диференціація навчання. Учні навчаються у спеціалізованих секціях, відділеннях і серіях, які можна вважати аналогами профілів, вся багатоманітність яких зво-

диться до двох напрямів – академічного (загальноосвітнього) та практичного (технологічного, допрофесійного).

Кількість обов'язкових предметів (курсів) на старшому ступені середньої школи набагато менша, ніж в основній. Профільна диференціація навчання здійснюється за рахунок поглибленого вивчення навчальних дисциплін певного профілю. Учні академічних потоків керуються вимогами вищих навчальних закладів, навчальний план яких складається з традиційних загальноосвітніх дисциплін, що не виключає вибір нових навчальних курсів. Учні, які не орієнтуються на вступ до вищих навчальних закладів, обирають переважно навчальні курси практичного циклу, що в багатьох випадках не обмежує можливість продовження навчання.

Організація профільного навчання призводить до певного перевантаження навчального плану школи. Спеціалізація навчання здійснюється як за рахунок відмінностей у рівні підготовки з традиційних шкільних дисциплін, так і шляхом введення в навчальний план спеціальних профілюючих предметів, кількість яких загалом сягає близько 80.

Одним із шляхів поліпшення якості освіти, забезпечення диференціації навчання є впровадження у старшій школі профільного навчання. В 10-11 класах воно здійснюється за такими основними напрямками: суспільно-гуманітарний, філологічний, художньо-естетичний, природно-математичний, технологічний, спортивний. Кожен з них передбачає вивчення предметів на одному з трьох рівнів змісту освіти: рівні стандарту, академічному та профільному рівні.

Вивчення хімії на профільному рівні передбачено у класах біолого-хімічного, хіміко-технологічного, фізико-хімічного, агрохімічного профілів. Профілізація забезпечується не лише поглибленим вивченням хімії, посиленням міжпредметних зв'язків, а й впровадженням спецкурсів, факультативів.

Мета профільного навчання хімії полягає у забезпеченні загальноосвітньої профільної та допрофесійної підготовки з хімії згідно з освітніми потребами, нахилами, здібностями учнів, розвитку в них засобами навчального предмета хімії ключових компетентностей, необхідних для соціалізації і творчої реалізації особистості; надбання навичок самостійності науково-практичної та дослідницько-пошукової діяльності.

Вивчення хімії на профільному рівні передбачає виконання таких завдань:

- розвиток особистості учня
- його природних можливостей
- пам'яті, інтелекту
- здатності до самоосвіти, навчально-пізнавальних і професійних інтересів
- формування наукового світогляду;
- розвиток уявлень про природничо-наукову картину світу
- гуманістичну спрямованість хімічної науки
- технологічне застосування законів хімії, її роль у розв'язанні сировинної, енергетичної, екологічної, продовольчої проблем;
- вироблення в учнів розуміння суспільної потреби у необхідності дальшого розвитку хімічної науки і промисловості та розкриття біологічної ролі хімічних елементів і їх сполук;
- створення умов для самовизначення і саморозвитку особистості, формування ставлення до хімії як до можливої галузі майбутньої професійної діяльності.

Робота вчителя хімії в класах гуманітарної спрямованості пов'язана з розв'язанням таких проблем:

- широке використання гуманістичних аспектів вивчення хімії, розкриття

- важливості загальнокультурних та екологічних складників хімічної
- освіти для розвитку особистості;
- практична спрямованість навчання, постійна опора на особистий
- життєвий досвід;
- інтеграція хімії з предметами гуманітарного циклу: мовами,
- літературою, історією.

На жаль, останнім часом хімічна наука відходить на другий план. Скорочується кількість навчальних годин, спостерігається недостатньо висока профілізація предметів природничого циклу. Все це є однією з причин зменшення уваги майбутніх абітурієнтів до хімічних спеціальностей. Однак без володіння знаннями з хімії не з'являться професійні лікарі, фармацевти, екологи, косметологи, спеціалісти харчової промисловості.

Навчання хімії в гуманітарних класах має свої особливості на всіх рівнях педагогічної роботи.

Таким чином, вивчаючи хімію в допрофільних класах нехімічного профілю, учні мають можливість опанувати базовий рівень знань з хімії, забезпечити сформованість предметних компетентностей та розвинути свої здібності, нахили й інтереси, щоб зробити свідомий вибір профілю навчання та майбутньої професії.

СОРАТНИК А. С. МАКАРЕНКА СЕРГІЙ ПЕТРОВИЧ ПУШНІКОВ

Ткаченко А.В. (м. Полтава, Україна)

Досі майже обійденим увагою макаренкознавців залишається один із соратників А. С. Макаренка, викладач російської мови і літератури робфаку та технікуму комуні імені Ф. Е. Дзержинського, взірць високої педагогічної майстерності та фахової кваліфікації Сергій Петрович Пушніков. З його імям пов'язані численні захоплені відгуки у мемуарах колишніх вихованців комуні. Особиста справа С. П. Пушнікова, знайдена в архіві Полтавського педуніверситету, дозволяє досить точно відтворити головні події його життєвого і професійного шляху. Народився С. П. Пушніков 8 червня 1883 р. у сім'ї костромських міщан: батько – прикажчик-хутовик, мати – кравчиха. Початкову і середню освіту він здобував у приходському міському училищі та Тамбовській духовній семінарії. Як з'ясувалося, Пушніков мав дві вищі освіти – у 1910 р. він закінчив, отримавши диплом I ступеня, історико-філологічний факультет Санкт-Петербурзького університету, а у 1913 р. Педагогічний інститут ім. П. Г. Шеллапутіна у Москві, здобувши звання учителя гімназій з правом викладати російську мову і словесність. Педагогічну діяльність Пушніков розпочав на посаді викладача реального училища у містечку Суджа, але незабаром був переведений до Харкова, де протягом шести років викладав у 1-й чоловічій гімназії, читаючи паралельно у 1915 р. лекції на Вищих жіночих курсах. У 1920–1921 рр. Сергій Петрович навчав учнів 10-ї харківської школи та курсантів Військово-політичного технікуму всіх збройних сил на Україні і у Криму [1].

Тривалій відрізок життя С. П. Пушнікова пов'язаний з Харківським технологічним інститутом, де він працював з 1921 по 1937 р. Серед інших педагогів робфаку комуні імені Дзержинського Пушніков мав набагато більший досвід діяльності у подібному типі навчальних закладів, бо ще у 1921 р. брав участь в організації першого в Україні робітничого факультету при Харківській політехніці і протягом 16 років був його незмінним викладачем. Оскільки його роль у розбудові робфаку ХТІ, як свідчать матеріали особової справи, полягала у налагодженні роботи навчальної частини, можна припустити, що цей безцінний досвід використовувався також і в організації навчання комунарів. Професійна активність і надзвичайна працездатність Пушнікова може бути проілюстрована